

УДК 347.962

МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ СТАНДАРТИ ФОРМУВАННЯ КОРПУСУ ПРОФЕСІЙНИХ СУДДІВ

Романюк Р.В.

INTERNATIONAL LEGAL STANDARDS FOR THE FORMATION OF THE CORPS OF PROFESSIONAL JUDGES

Romanuk R.V.

У статті досліджено міжнародно-правові акти ООН, Ради Європи, окремих міжнародних об'єднань суддів, що визначають вимоги та загальні засади формування суддівського корпусу. Визначено основні вимоги до кандидатів на посаду судді відповідно до міжнародних стандартів. Проаналізовано принципи незалежності, неупередженості, компетентності суддів відповідно до міжнародних норм.

Ключові слова: корпус професійних суддів, незалежність, неупередженість, компетентність, міжнародні стандарти, добір суддів, недискримінація.

Постановка проблеми. Ефективність судової системи яка є основою захисту прав і свобод людини і громадянина в Україні значною мірою визначається суб'єктами, що здійснюють правосуддя, тобто суддями. З огляду на це, питання порядку формування суддівського корпусу є одним з найбільш актуальних в контексті судової реформи. З моменту проголошення незалежності України відбувається постійний пошук оптимальних моделей професійного добору суддів, про що свідчить, зокрема, наявність на сьогодні вже четвертого за рахунком Закону, що визначає основи судової системи, – Закону України «Про судоустрій та статус суддів» від 2 червня 2016 року [1].

Відповідно до п. 14 ст. 92 Конституції України, судоустрій, судочинство та статус суддів визначаються виключно законами України [2]. З огляду на це, нормативно-правове регулювання є основою судової системи та має першочергове значення в контексті формування корпусу професійних

суддів. При цьому, таке регулювання фактично здійснюється на двох рівнях – міжнародному та національному. На міжнародному рівні, зокрема, встановлюються основні міжнародні стандарти правового статусу суддів та суддівської діяльності, загалом, і їх дослідження має особливо важливе значення в контексті триваючої в Україні судової реформи.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Міжнародно-правові стандарти судоустрою та судочинства, зокрема, досліджували В.Д. Бринцев, В.В. Кривенко, О.В. Карпушова, Л.М. Москвич, С.В. Прилуцький, О.В. Саленко та інші. Однак, актуальним є зосередження уваги на визначення міжнародно-правових норм, які регламентують порядок професійного добору судового корпусу.

Метою статті є дослідження основних положень та засад формування професійного корпусу суддів, визначених на міжнародному

та європейському рівні, які в сукупності становлять міжнародні стандарти створення суддівського корпусу.

Виклад основного матеріалу. Правове регулювання процедури формування професійного корпусу суддів здійснюється не лише на національному рівні, але й за допомогою численних міжнародних стандартів у цій сфері. Погоджуємось з О.В. Карпушовою, що міжнародно-правові стандарти у сфері праці суддів у концентрованому вигляді відображають особливості міжнародно-правового регулювання праці суддів та являють собою основні принципи та засади, на яких базуються норми щодо організації та здійснення правосуддя, гарантій охорони та захисту трудових і професійних прав суддів, забезпечення належного рівня їхнього соціального та правового статусу, які закріплюються у нормах міжнародного права як загального, так і спеціального характеру [3, с.81-82].

Значна кількість міжнародних стандартів у сфері правового регулювання формування суддівського корпусу зумовлює необхідність здійснення їх класифікації. Так, В.Д. Бринцев пропонує класифікувати міжнародно-правові стандарти у сфері праці суддів на: 1) комплексні стандарти, що закріплюють правила розгляду судових справ і загальні принципи (справедливість, неупередженість, публічність, відкритість, рівність усіх перед законом (судом) тощо); 2) стандарти побудови системи судових органів (самостійність суду, незалежність суддів, єдність судової системи, доступність структур судової влади для всіх верств населення тощо) [4, с. 36-37].

О.В. Карпушова міжнародні стандарти щодо праці суддів розподіляє на дві групи: 1) правові вимоги до суддів та 2) гарантії щодо діяльності суддів. При цьому, вчена слушно вказує, що деякі стандарти можна віднести як до вимог щодо особи, яка

обіймає посаду судді, так і до гарантій діяльності судді, оскільки вони кореспондують один одному [3, с. 98].

Найбільш комплексною та такою, що має практичну цінність, вважаємо класифікацію міжнародно-правових стандартів суддівської діяльності, здійснену О.В. Саленко. Вчена пропонує розподілити за їх ієрархією на наступні види: 1) базові (універсальні) міжнародні стандарти, закріплені в основоположних документах, що визначають стандарти правової держави, в тому числі і щодо функціонування, ролі і статусу судової влади, гарантії незалежності суддів; 2) галузеві міжнародні стандарти щодо праці суддів; 3) міжнародні стандарти щодо праці суддів, втілені у практиці міжнародних юрисдикційних органів (практика Європейського суду з прав людини та прецеденти Суду Європейського Союзу) [5, с. 266].

Виходячи із зазначеної системи актів, проаналізуємо основні міжнародні стандарти у сфері судоустрою та статусу суддів, зокрема, формування професійного корпусу суддів виходячи з позиції, що міжнародно-правове регулювання діяльності праці суддів здійснюється на загальносвітовому (в основному відповідно до міжнародних документів ООН, а також Міжнародної Асоціації суддів) та європейському рівнях.

На загальносвітовому рівні формуються універсальні міжнародні стандарти судоустрою та статусу суддів. Основоположне значення для їх створення має діяльність Організації Об'єднаних Націй (далі – ООН). Так, відповідно до ст. 10 Загальної декларації прав людини від 10 грудня 1948 року, кожна людина, для визначення своїх прав та обов'язків і для встановлення обґрунтованості висунутого проти неї кримінального обвинувачення, має право на основі повної рівності на те, щоб її справа було розглянуто незалежним і

безстороннім судом прилюдно і з дотриманням усіх вимог справедливості [6].

Майже ідентичною за змістом є норма, встановлена ст. 14 Міжнародного пакту про громадянські та політичні права від 16 грудня 1966 року: кожен має право при розгляді будь-якого кримінального обвинувачення, що висувається проти нього, або при визначенні його прав і обов'язків у будь-якому цивільному процесі на справедливий і прилюдний розгляд справи компетентним, незалежним і безстороннім судом, створеним на підставі закону [7]. Зі змісту даної статті можна визначити ще одну важливу засаду формування професійного суддівського корпусу: створення його лише на підставі закону, тобто неможливість делегування функції правосуддя суб'єктам, повноваження яких законом не передбачають реалізацію завдань судової влади.

Таким чином, в системі міжнародних стандартів незалежність суддів розглядається як ключова гарантія забезпечення прав людини. Деталізовано названий принцип у Основних принципах незалежності судових органів, схвалених резолюціями Генеральної Асамблеї ООН № 40/32 від 29 листопада 1985 року та № 40/146 від 13 грудня 1985 року [8]. Основою незалежності судових органів, згідно із документом, є наступні положення: - усі державні та інші установи зобов'язані шанувати незалежність судових органів і дотримуватися її (п. 1); - не повинно мати місця неправомірне чи несанкціоноване втручання в процес правосуддя (п. 4); - принцип незалежності судових органів дає судовим органам право і вимагає від них забезпечення справедливого ведення судового розгляду і дотримання прав сторін (п. 6) [8].

Водночас, в аспекті забезпечення аналізованого принципу, Основні принципи незалежності судових органів значну увагу приділяють регламентації кваліфікації, підбору та підготовки суддів, а також умов

служби та звільнення від посади. Відповідно до п. 10, особи, відібрані для судових посад, повинні мати високі моральні якості і здібності, а також відповідну підбору і кваліфікацію в галузі права. Будь-який метод підбирання суддів мусить гарантувати від призначення суддів за неправомірними мотивами. При підборі суддів не повинно бути дискримінації щодо даної особи за ознаками раси, кольору шкіри, статі, релігії, політичних та інших переконань, національного чи соціального походження, майнового стану та ін.; однак вимога про те, щоб кандидат на юридичну посаду був громадянином відповідної країни, не повинна розглядатися як дискримінаційна [8].

Ще одним важливим документом, що особливу увагу зосереджує на правовій регламентації формування суддівського корпусу, та, зокрема, незалежності суддів, є Монреальська універсальна декларація про незалежність правосуддя, прийнята першою світовою конференцією по незалежності правосуддя 1983 р. [9]. В контексті кваліфікації, обрання і професійної підготовки суддів, Декларація, зокрема, визначає наступні положення: - кандидати на посаду судді повинні бути чесними та здібними особами, які мають добру підготовку з права; - кандидати на посаду судді мають рівні права доступу на посаду, в суді у процесі обрання суддів не повинно бути жодної дискримінації, за винятком вимог щодо громадянства; - процес і критерії обрання суддів повинні гарантувати справедливе відображення судовою системою суспільства в усіх його аспектах [9]. В документі вперше чітко сформульовані конкретні вимоги щодо несумісності суддів, названі в Декларації критеріями неспроможності.

Важливим міжнародним актом, що, за слушним твердженням О.В. Карпушової, закріплює вимоги не до держави та

суспільства по організації роботи суддів, а до самої особи судді та має на меті встановлення стандартів етичної поведінки суддів, адресованих суддям для використання в якості інструкції, а також судовим органам для використання в якості базових принципів регламентації поведінки суддів, є Бангалорські принципи поведінки судді [3, с. 89-90], схвалені Резолюцією Економічної та Соціальної Ради ООН від 27 липня 2006 року № 2006/23 [3].

Уже в преамбулі документу підкреслюється важливість нормативно-правової регламентації добору професійних суддів. Так, в Принципах вказується, що компетентність, незалежність та неупередженість судових органів має велике значення для виконання судами своєї ролі з підтримки конституціоналізму та правопорядку, а довіра суспільства до судової системи, а також до авторитету судової системи в питаннях моралі, чесності та непідкупності судових органів посідає першочергове місце в сучасному демократичному суспільстві [10].

Серед принципів регламентації поведінки суддів, окрім незалежності, об'єктивності, рівності тощо, які детально регламентовані й у міжнародних актах, проаналізованих нами вище, Бангалорські принципи поведінки судді окрему увагу зосереджують на компетентності та старанності, що має важливе значення якраз в аспекті правового регулювання формування суддівського корпусу. Застосування вказаного показника включає ряд основоположних засад, зокрема: - судові функції судді мають пріоритет над усіма іншими видами діяльності; - суддя вживає розумні заходи для збереження та розширення своїх знань, удосконалення практичного досвіду та особистих якостей, необхідних для належного виконання ним своїх обов'язків; - суддя має бути в курсі відповідних змін до міжнародного

законодавства; - суддя виконує всі свої обов'язки, включаючи винесення відкладених рішень, розумно, справедливо та з достатньою швидкістю; - суддя підтримує порядок та дотримується етикету в процесі всіх судових розглядів та поводить себе терпляче, гідно та ввічливо; - суддя не повинен займатися діяльністю, що не сумісна зі старанним виконанням судових функцій [10].

Наступним важливим міжнародно-правовим актом, що регламентує, в тому числі, порядок формування суддівського корпусу, є Загальна (універсальна) хартія судді, ухвалена Центральною Радою Міжнародної Асоціації Суддів в Тайпеї (Тайвань) 17 листопада 1999 року [11]. Хартія містить як вимоги до держав щодо забезпечення незалежності судді при здійсненні ним своєї діяльності, так і вимоги до самого судді. Особливістю вказаного міжнародного документу є те, що його положення розроблені та схвалені безпосередньо суддями. Серед норм Хартії, що не знайшли достатнього відображення в аналізованих вище міжнародних документах, слід відмітити вимогу ефективності – суддя має ефективно і старанно виконувати свої обов'язки без будь-яких невиправданих затримок (ст. 6).

В аспекті нормативного регулювання формування суддівського корпусу, ст. 9 Хартії встановлює, що обрання судді на посаду має відповідати об'єктивним та прозорим критеріям і базуватися суто на його професійній кваліфікації. Якщо обрання на посаду не відбувається іншим шляхом згідно з встановленою та глибоко вкоріненою традицією, то таке обрання має здійснювати незалежний орган, що включає достатню кількість представників судової влади. Особливу увагу в Хартії зосереджено на питанні керівництва судовим корпусом, яке, відповідно до ст. 11, має бути

організована так, щоб не підірвати незалежність суддів [11].

Ще одним міжнародно-правовим актом, що регламентує правовий статус суддів та порядку їх професійного добору, є Пекінські тези стосовно принципів незалежності суддів юридичної асоціації країн азійського та тихоокеанського регіону (LAWASIA), прийняті провідними діячами в галузі правосуддя в LAWASIA, а також судьями з Азії та тихоокеанського регіону в Пекіні в 1995 року та схвалені на засіданні ради LAWASIA в 2001 році [12]. У документі наголошено, що для досягнення судьями своїх цілей та реалізації своїх функцій судді повинні обиратися на засадах компетентності, неупередженості та незалежності (п. 11), недискримінації (п. 13), а спосіб обрання суддів повинен гарантувати обрання найбільш кваліфікованого кандидата на посаду (п. 12) [12].

Наступним після універсального рівня міжнародно-правових стандартів діяльності суддів та організації судової влади є рівень європейський, що має важливе значення для України і як члена Ради Європи, і в аспекті євроінтеграційних прагнень нашої держави.

Так, вимога незалежності та неупередженості при здійсненні правосуддя визначена і в основі європейських стандартів формування суддівського корпусу. Зокрема, ст. 6 Конвенції про захист прав людини та основних свобод від 4 листопада 1950 року зазначається, що кожен має право на справедливий і публічний розгляд його справи упродовж розумного строку незалежним і безстороннім судом, встановленим законом, який вирішить спір щодо його прав та обов'язків цивільного характеру або встановить обґрунтованість будь-якого висунутого проти нього кримінального обвинувачення [13].

Європейські стандарти здійснення добору кадрів до судової гілки влади відображені, в першу чергу, Рекомендацією

№R(94)12 державам-членам щодо незалежності, дієвості та ролі суддів 1994 року, прийнятою Комітетом міністрів Ради Європи [14]. Основна рекомендація урядам держав-членів стосується вжиття всіх необхідних заходів для піднесення ролі як кожного окремого судді, так і всього корпусу суддів в цілому, зміцнення їх незалежності і дієвості.

Щодо формування корпусу суддів, то згідно з Рекомендацією, всі рішення щодо професійної кар'єри суддів повинні ґрунтуватись на їх заслугах, з урахуванням кваліфікації, чеснот, здібностей та результатів праці. Крім того, орган, уповноважений приймати рішення щодо обрання і кар'єри суддів, повинен бути незалежним від уряду та адміністративних органів. Хоча, якщо конституція, законодавство чи традиції дозволяють урядові брати участь у призначенні суддів, то необхідно гарантувати, що на такі процедури призначення не впливатимуть інші мотиви, крім тих, які пов'язані з викладеними вище об'єктивними критеріями [14].

Найбільш ґрунтовно на європейському рівні правове регулювання питань формування корпусу професійних суддів здійснюється відповідно до Європейської Хартії про статус суддів 1998 року, прийнятої в рамках Ради Європи [15]. Так, п.1.3. Хартії встановлює, що кожне рішення, пов'язане з добором, комплектуванням та призначенням судді на посаду, підвищенням по службі або припиненням його повноважень повинно передбачати втручання органу, незалежного від виконавчої та законодавчої влади, який принаймні наполовину має складатись із суддів, обраних їх колегами шляхом використання методів, що гарантуватимуть якомога ширше представництво суддівського корпусу. Для ефективного виконання обов'язків судді законом про статус судді повинно також передбачатись забезпечення

належної підготовки відібраних кандидатів за державний кошт [15].

Рекомендації Латімер Хаус щодо парламентаризму та незалежності суддівства в країнах загального права, прийняті на зустрічі представників парламентської асоціації, асоціації магістратів та суддів, асоціації адвокатів та освітньої юридичної асоціації країн загального права 19 липня 1998 року [16]. Вказані Рекомендації принцип суддівської незалежності безпосередньо пов'язують із професійним добром суддів, оскільки із пункту призначення суддів розпочинається в документі відповідна глава щодо суддівської незалежності. Так, незалежно від суб'єкта, що здійснює призначення судді, в Рекомендації наголошено, що процес призначення повинен здійснюватись таким чином, щоб гарантувати незалежність та належний інтелектуальний рівень претендентів, обраних для призначення суддів на всіх рівнях [16].

Встановлено Рекомендаціями також гарантії публічності обрання суддів, недискримінації (призначення суддів на всіх рівнях повинно базуватись на прогресивних принципах рівності за ознакою статі, чи інших ознак, що можуть бути підставою для дискримінації) та стабільності (судді мають призначатися на посаду на постійній основі. В деяких юрисдикціях судді можуть призначатися на контрактній основі, але тоді суддям має бути гарантовано перебування на посаді протягом зазначеного строку) [16].

Особливу увагу Рекомендації Латімер Хаус приділяють питанню підвищення кваліфікації суддів. Зокрема, відповідно до документу, культура освіти суддів має бути розвинутою, тренінги проводитися систематично і включати вивчення законодавства, суддівських навичок та соціально важливих питань, включаючи етику та гендерну рівність. Процес навчання має контролюватися певними посадовими

особами судової системи при допомозі інших посадовців. Курси для суддів мають пропонуватися і іншим юристам-практикам як частина їх подальшого професійного розвитку [16].

Висновки. На сьогодні існує достатньо розвинена система міжнародних стандартів щодо формування суддівського корпусу, які прийняті як на універсальному рівні (ООН, Міжнародна Асоціація Суддів), так і на європейському (Рада Європи, Європейська асоціація суддів). Проаналізовані нами вище міжнародно-правові акти визначають основні програмні засади функціонування судової системи, які повинні бути покладені в основу національного законодавства, що регулює, в тому числі, і формування корпусу професійних суддів. Їх врахування має важливе значення для вдосконалення національного законодавства та подальшого ефективного впровадження судової реформи в Україні.

Література:

1. Про судоустрій та статус суддів: Закон України від 02.06.2016 р. // Відомості Верховної Ради. – 2016. – № 31. – Ст. 545.
2. Конституція України, прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996.- № 30. – Ст.141.
3. Карпушова О.В. Правовий механізм забезпечення і реалізації трудових прав суддів: дис. канд. юрид. наук / 12.00.05 / О.В. Карпушова. – Дніпропетровськ, 2016. – 211 с.
4. Бринцев В.Д. Система організаційного забезпечення судової влади України: дис. ... докт. юрид. наук / 12.00.10 / В.Д. Бринцев. – Х., 2011. – 520 с.
5. Саленко О.В. Міжнародні стандарти у сфері судоустрою та статусу суддів, їх зміст і класифікація / О.В. Саленко // Национальный юридический журнал: теория и практика: научно-практическое правовое издание. – 2014. – № 3. – С. 263-269.
6. Загальна декларація прав людини, прийнята і проголошена резолюцією 217 А (III)

Генеральної Асамблеї ООН від 10 грудня 1948 року // Офіційний вісник України. – 2008. – № 93. – Ст. 3103.

7. Міжнародний пакт про громадянські та політичні права Організації Об'єднаних Націй від 16 грудня 1966 року (ратифіковано Указом Президії Верховної Ради Української РСР від 19 жовтня 1973 року) // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>.

8. Основні принципи незалежності судових органів, схвалені резолюціями 40/32 та 40/146 Генеральної Асамблеї від 29 листопада та 13 грудня 1985 року // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_201

9. Монреальська універсальна декларація про незалежність правосуддя, прийнята першою світовою конференцією по незалежності правосуддя 1983 р. // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: sc.gov.ua/ua/mizhnarodni_standarti_u_sferi_sudochinstva_i_statusu_sudiv.html

10. Бангалорські принципи поведінки судді, схвалені Резолюцією Економічної та Соціальної Ради ООН від 27 липня 2006 року № 2006/23 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://crimcor.rada.gov.ua/komzloch/control/uk/publish/article;jsessionid=FDBFB35CEA772BBA6DDE038AA3B87E38?art_id=48076&cat_id=46352

11. Загальна (універсальна) хартія судді, ухвалена Центральною Радою Міжнародної Асоціації Суддів в Тайпеї (Тайвань) 17 листопада 1999 року // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_j63

12. Пекінські тези стосовно принципів незалежності суддів юридичної асоціації країн азійського та тихоокеанського регіону (LAWASIA) // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://sc.gov.ua/ua/mizhnarodni_standarti_u_sferi_sudochinstva_i_statusu_sudiv.html

13. Конвенція про захист прав людини та основних свобод від 4.11.1950 // Офіційний вісник України. – 1998. - № 13. - С. 270.

14. Рекомендація №R(94)12 Комітету міністрів державам-членам щодо незалежності, дієвості та ролі суддів // Вісник Верховного Суду України. – 1997. – №4(6). – С.10-11.

15. Європейська Хартія про статус суддів // Вісник Верховного Суду України. – № 4(10). – 1998. – С.9-11.

16. Рекомендації Латімер Хаус щодо парламентаризму та незалежності суддівства в країнах загального права, прийняті на зустрічі представників парламентської асоціації, асоціації магістратів та суддів, асоціації адвокатів та освітньої юридичної асоціації країн загального права 19 липня 1998 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://sc.gov.ua/ua/mizhnarodni_standarti_u_sferi_sudochinstva_i_statusu_sudiv.html

References:

1. Pro sudoustrii ta status suddiv: Zakon Ukrainy vid 02.06.2016 r. // Vidomosti Verkhovnoi Rady. – 2016. – № 31. – St. 545.

2. Konstytutsiia Ukrainy, pryiniata na piatii sesii Verkhovnoi Rady Ukrainy 28 chervnia 1996 r. // Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy. – 1996.- № 30. –St.141.

3. Karpushova O.V. Pravovyi mekhanizm zabezpechennia i realizatsii trudovykh prav suddiv: dys. kand. yuryd. nauk / 12.00.05 / O.V. Karpushova. – Dnipropetrovsk, 2016. – 211 s.

4. Bryntsev V.D. Systema orhanizatsiinoho zabezpechennia sudovoi vlady Ukrainy: dys. ... dokt. yuryd. nauk / 12.00.10 / V.D. Bryntsev. – Kh., 2011. – 520 s.

5. Salenko O.V. Mizhnarodni standarty u sferi sudoustroiu ta statusu suddiv, yikh zmist i klasyfikatsiia / O.V. Salenko // Natsyonalnyi yurydycheskyi zhurnal: teoriya y praktyka: nauchno-praktycheskoe pravovoe yzdanye. – 2014. – № 3. – S. 263-269.

6. Zahalna deklaratsiia prav liudyny, pryiniata i proholoshena rezoliutsiieiu 217 A (III) Heneralnoi Asamblei OON vid 10 hrudnia 1948 roku // Ofitsiinyi visnyk Ukrainy. – 2008. – № 93. – St. 3103.

7. Mizhnarodnyi pakt pro hromadianski ta politychni prava Orhanizatsii Obiednanykh Natsii vid 16 hrudnia 1966 roku (ratyfikovano Ukazom Prezydii Verkhovoi Rady Ukrainskoi RSR vid 19 zhovtnia 1973 roku) // [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://zakon1.rada.gov.ua>.

8. Osnovni pryntsypy nezalezhnosti sudovykh orhaniv, skhvaleni rezoliutsiiami 40/32 ta 40/146 Heneralnoi Asamblei vid 29 lystopada ta 13 hrudnia

1985 roku // [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_201

9. Monreal'ska universalna deklaratsiia pro nezalezhnist pravosuddia, pryiniata pershoiu svitovoiu konferentsiieiu po nezalezhnosti pravosuddia 1983 r. // [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: sc.gov.ua/ua/mizhnarodni_standarti_u_sferi_sudochinstva_i_statusu_sudiv.html

10. Banhalorski pryntsyipy povedinky suddi, skhvaleni Rezoliutsiieiu Ekonomichnoi ta Sotsialnoi Rady OON vid 27 lypnia 2006 roku № 2006/23 // [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: http://crimcor.rada.gov.ua/komzloch/control/uk/publish/article;jsessionid=FDBFB35CEA772BBA6DDE038AA3B87E38?art_id=48076&cat_id=46352

11. Zahalna (universalna) khartiia suddi, ukhvalena Tsentralnoi Radoiu Mizhnarodnoi Asotsiatsii Suddiv v Taipei (Taivan) 17 lystopada 1999 roku // [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_j63

12. Pekinski tezy stosovno pryntsyypiv nezalezhnosti suddiv yurydychnoi asotsiatsii krain aziiskoho ta tykhookoanskoho rehionu (LAWASIA) // [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: http://sc.gov.ua/ua/mizhnarodni_standarti_u_sferi_sudochinstva_i_statusu_sudiv.html

13. Konventsiia pro zakhyt prav liudyny ta osnovnykh svobod vid 4.11.1950 // Ofitsiinyi visnyk Ukrainy. – 1998. – № 13. – S. 270.

14. Rekomendatsiia №R(94)12 Komitetu ministriv derzhavam-chlenam shchodo nezalezhnosti, diievosti ta roli suddiv // Visnyk Verkhovnoho Sudu Ukrainy. – 1997. – №4(6). – S.10-11.

15. Ievropeiska Khartiia pro status suddiv // Visnyk Verkhovnoho Sudu Ukrainy. – № 4(10). – 1998. – S.9-11.

16. Rekomendatsii Latimer Khausa shchodo parlamentaryzmu ta nezalezhnosti suddivstva v krainakh zahalnoho prava, pryiniati na zustrichi predstavnykiv parlamentskoi asotsiatsii, asotsiatsii mahistrativ ta suddiv, asotsiatsii advokativ ta osvithoi yurydychnoi asotsiatsii krain zahalnoho prava 19 lypnia 1998 roku [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu:

http://sc.gov.ua/ua/mizhnarodni_standarti_u_sferi_sudochinstva_i_statusu_sudiv.html

Романюк Р.В. Международно-правовые стандарты формирования корпуса профессиональных судей. – Статья.

В статье исследованы международно-правовые акты ООН, Совета Европы, отдельных международных объединений судей, определяющие требования и общие принципы формирования судейского корпуса. Определены основные требования к кандидатам на должность судьи в соответствии с международными стандартами. Проанализированы принципы независимости, беспристрастности, компетентности судей в соответствии с международными нормами.

Ключевые слова: корпус профессиональных судей, независимость, беспристрастность, компетентность, международные стандарты, отбор судей, недискриминация.

Romanyuk R.V. International legal standards for the formation of the corps of professional judges. - Article.

The article examines the international legal acts of the United Nations, the Council of Europe, and certain international associations of judges, which determine the requirements and general principles of formation of the judiciary. The basic requirements for candidates for a judge's position in accordance with international standards are determined. The principles of independence, impartiality, competence of judges in accordance with international norms are analyzed.

Key words: body of professional judges, independence, impartiality, competence, international standards, selection of judges, non-discrimination.

Авторська довідка:

Романюк Р. В. - здобувач кафедри правознавства юридичного факультету Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля.

Стаття надійшла до редакції 11.12.2017 р.

Рецензент: д.ю.н., професор В.І. Щербина.